

literatura
XAVIER ALIAGA

L'any 2008, Jordi Lara (Vic, 1968) sorprenia amb un llibre, 'Una màquina d'espavilar ocells de nit', que ha esdevingut un clàssic contemporani. Una novel·la poètica, apassionada i apassionant, obsessiva, com totes les bones obres, reeditada ara en la col·lecció "Rebrot" del segell Edicions de 1984. Un text que reclama i mereix nous lectors. Noves lectures i relectures.

La màquina d'espavilar lectors de Jordi Lara

Una màquina d'espavilar ocells de nit

JORDI LARA

Edicions de 1984
Barcelona, 2019
288 pàgines

El pas del temps, la successió frenètica de novetats editorials i la rotació igualment furiosa a les prestatgeries de les llibreries configuren una lògica il·lògica que fa passar desapercebuts molts bons llibres i alguns d'excel·lents. No va ser el cas d'*Una màquina d'espavilar ocells de nit*, un volum que va causar un impacte considerable almenys en els cercles crítics i entre els lectors curiosos i amb estàndards d'exigència homologables.

Jordi Lara havia debutat literàriament una dècada abans de la publicació d'aquest llibre, amb el llibre de poemes *Pux Orelluda* (1998). Després, va anar fent incursions narratives que desemboquen en el seu llibre més important fins ara, una obra que aquest artista multitasca va confessar que el perseguia. Però que no ha aconseguit bloquejar-lo ni anul·lar-lo com a creador. Ni de bon tros: amb posterioritat, Lara ha engreixat el seu portentós currículum amb obres tan rellevants i sòlides com *Mística conilla*, Premi Crítica Serra d'Or de Narració 2017, o la més recent *Sis nits d'agost*, finalista, de moment, al premi Omnium.

Una màquina d'espavilar ocells de nit, amb tot, és sense dubte la seua cimera creativa, una obra que una dècada

després continua mantenint la capacitat de seducció i que ha quedat fixada com una de les novel·les importants de la recent literatura catalana.

Una mostra: coincidint amb el passat Sant Jordi, EL TEMPS va consultar un bon grapat de persones del món de la crítica per triar les propostes narratives que, al seu parer, configuraven el cànon de les primeres dècades del segle XXI. I dins d'una quasi inevitable dispersió, el nom de Jordi Lara va ser un dels més invocats. El motiu, una novel·la que Xavier Pla definia com "un llibre intens, de vegades tendre i melangiós. Una mescla única de ficció, evocació autobiogràfica i assaig cultural, escrita en una llengua transparent, amb una adjectivació que rivalitzaria amb la del mateix Josep Pla".

Anna Ballbona, mentrestant, justificava haver triat aquesta novel·la de títol rabiosament poètic per ser una proposta que aconsegueix seduir "amb una mixtura precisa de biografia, singularitat, crònica i nostàlgia i tendresa cap a un món que s'apaga".

Pla i Ballbona sintetitzaven amb punteria les raons que justifiquen que parlem encara del llibre i que, per descomptat, fan de la reedició en format luxós —també s'havia tret en butxaca—

teatre

'El mercader de Venècia' dirigida per Konrad Zschiedrich i Mingo Ràfols

música

Un viatge a la sobretaula nadalenca de les germanes Neddermann

entrevista

Xavier Aliaga entrevista Antoni Martí Monrde per la reedició de 'L'erosió'

un esdeveniment editorial digne de fanfàrries. A *Una màquina d'espavilar ocells de nit* hi ha la barreja de gèneres que es farà més tard marcadors de la literatura contemporània, però també una prosa deliciosa, fluida i exigent alhora, construïda amb un art que s'esculpeix i esmola però que no s'aprèn, que va en la càrrega genètica. Escriptura amb moments sublimes, com ara quan el jove protagonista, un músic enrolat en una veterana agrupació, descriu els seus companys. "Però hi havia, sobretot, aquells homes: en Tutusaus, un paquiderm que respirava com ronxava, clatell de mamut amb cascària i tot, cèlebre per haver trobat una anxova a l'interior del fiscorn (...); el tibraire Garcia, llauner jubilat reciclat en pessebrista, de galtes tan psoriàsiques que verdejaven, assidu a les corrides de toros (...); en Baraneres, el xofer, soci del Barça, sastre, donant de sang condecorat, casualment trombonista, però sobretot propietari d'un parell d'orelles com bistics que ens feia mesurar amb el metre de sastre per demostrar que li creixien a raó d'un mil·límetre al trimestre (...)" Una màquina infal·libre d'espavilar lectors.

Hi ha en el llibre una evident càrrega de tendresa i nostàlgia, un *je ne sais quoi* crepuscular molt commovedor. I, com dèiem adés, un punt passional i obsessiu igualment colpidor, present en la investigació del protagonista sobre el gènere de la cobla, les seues grans obres i els seus herois pretèrits. Per dir-ho sense embuts, Lara és capaç, a través d'un desplegament que combina passió i honestat extremes, de capturar lectors que mai ens hem sentit interpel·lats per aquesta manifestació musical. Perquè ens agafa molt lluny, perquè no ens agrada, o per ambdues coses alhora.

Una habilitat, la de portar els lectors a terrenys aliens, algú diria que estranys, la de contar grans històries amb matèries primeres molt focalitzades, reservada a les plomes superdotades. Als escollits.

@xavialiaga

Jordi Lara

SANTI TRULLENQUE

QUÈ ENTENC PER MARXISME?

ALAIN BADIOU
Presentació: JORDI RIBA
Traducció: RAMON ALCOBERRO TORRES

QUÈ ENTENC PER MARXISME?

NOVETATS 3i4
Edicions Tres i Quatre / València

Pots seguir-nos a **Facebook i Twitter**
Visita la nostra botiga virtual en www.tresi quatre.cat